

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-24
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 24

The Central Elections Committee for the 24th Knesset

Justice Uzi Vogelman
Supreme Court of Israel
Chairman of the Central Elections Committee

قاضي عوزي فوجلמן
المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט עוזי פוגלמן
בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 8/24

העותרות :
1. שידורי קשת בע"מ
2. רשת מדיה בע"מ

נגד

- המשיבים :
1. סיעת גשר
  2. סיעת דרך ארץ
  3. סיעת הבית היהודי
  4. סיעת הליכוד
  5. סיעת העבודה הישראלית
  6. סיעת הרשימה המשותפת (חד"ש, רע"מ, בל"ד, תע"ל)
  7. סיעת התאחדות הספרדים שומרי תורה – תנועת ש"ס
  8. סיעת דגל התורה
  9. סיעת אגודת ישראל
  10. סיעת ימינה
  11. סיעת יש עתיד – תל"ם
  12. סיעת ישראל ביתנו
  13. סיעת כחול לבן
  14. סיעת מרצ
  15. הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו
  16. כאן – תאגיד השידור הציבורי הישראלי
  17. ערוץ 9 בע"מ (ערוץ 9)
  18. ערוץ יהודי ישראלי בע"מ (ערוץ 20)
  19. מוסיקה 24 בע"מ (ערוץ 24)
  20. הלא טי.וי בע"מ (ערוץ הלא TV)

עתירה להחלטה בדבר שידורי תעמולת הבחירות בטלוויזיה לכנסת ה-24

בשם העותרות : עו"ד רועי בלכר ; עו"ד נגה רובינשטיין ; עו"ד אלעד כהן

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

החלטה

1. הבחירות לכנסת העשרים וארבע יתקיימו ביום י' בניסן התשפ"א (23 במארכס 2021), וזאת בהתאם להוראות סעיף 36א לחוק-יסוד: הכנסת. מערכת בחירות זו היא הרביעית בפרק זמן של פחות משנתיים ימים, לאחר שהכנסת העשרים, הכנסת העשרים ואחת, הכנסת העשרים ושתיים והכנסת העשרים ושלוש התפזרו לפני תום תקופת כהונתן, ושתי האמצעיות אף סמוך להיבחרן.
2. נסיבות חריגות אלה, בצירוף מגיפת הקורונה, הביאו לכך שהכנסת – מטבע הדברים – כמעט שלא הפעילה את סמכויות החקיקה שלה (עיינו בפסקאות 3–4 לפסק דינו של חברי, המשנה לנשיאה ח' מלצר, בבג"ץ 2144/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' יושב ראש הכנסת (23.3.2020)). אין לכחד, התקיימותן של כמה מערכות בחירות רצופות לא נצפתה בידי איש, והיא מציפה קשיים מורכבים בכל אחת מהמערכות הרלוונטיות. ואולם גם בנסיבות אלה ישנה חשיבות לשמירה על עקביות ורציפות של "כללי המשחק" החלים בבחירות. כך בכלל, וכך גם בסוגיה המונחת לפניי. על רקע דברים אלה אבחן את העתירה שלפניי.
3. העותרות, בעלות רישיון לשידורים בטלוויזיה לפי חוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן–1990 (להלן: חוק הרשות השנייה), מבקשות כי אשנה מהפרשנות הנהוגה של סעיף 16ג לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט–1969 (להלן: חוק דרכי תעמולה או החוק). לטעמן, יש לקבוע כי הזמנים של שידורי התעמולה, שמשודרים על ידי כל מורשה לשידורים לפי סעיף 15א לחוק, יחולקו בין כל בעלי הרישיונות, להבדיל מהמצב הנוכחי שבו כל בעל רישיון חייב לשדר את שידורי התעמולה במלואם.
4. פועל יוצא מקבלת עתירתן יהיה שכל מורשה לשידורים ישדר חלק קטן יותר משידורי התעמולה של רשימות המועמדים. זאת בניגוד לפרשנות הנהוגת לסעיף 16ג לחוק לאורך עשרים השנים האחרונות, שלפיה כל מורשה לשידורים מתוקף חוק הרשות השנייה (קרי: העותרות וחלק מהמשיבים), מחויב לשדר את מלוא זמן שידורי התעמולה לפי החוק, בפרק זמן שווה לזה שתאגיד השידור הישראלי מחויב לשדר.
5. עתירות זהות בעיקרן, שנסבו על בקשה זהה לשינוי הפרשנות הנהוגת, הוגשו אך לאחרונה לקודמיי, יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-22 ויושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-23, ונדחו (תב"כ 2/22 שידורי קשת בע"מ נ' סיעת הליכוד (4.8.2019) (להלן: תב"כ 2/22); תב"כ 5/23 שידורי קשת בע"מ נ' סיעת הליכוד (23.12.2019) (להלן: תב"כ 5/23)).
6. בעתירה שלפניי חוזרות העותרות על מרבית טענותיהן ומדגישות את הפגיעה הכלכלית שחוו, אשר צפויה להתעצם בשל קיומה של מערכת בחירות רביעית בשנתיים. העותרות מוסיפות כי לאור הקביעה בהחלטה בתב"כ 2/22, ולפיה המענה לטענותיהן נמצא בין היתר בידי המחוקק,

עמוד 2 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015   العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
 טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855   דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

www.bechirot.gov.il אתר האינטרנט الموقع

הן נמצאות כעת במבוי סתום כיוון שלחברי הכנסת יש אינטרס אישי שלא לשנות את חוק דרכי תעמולה, המאפשר להם לשדר שידורי תעמולה סמוך לבחירות ללא תשלום. כמו כן, העותרות מציינות כי פנו בעבר לשר התקשורת, ליושב ראש הוועדה המסדרת, ליושב ראש ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ואף ליושב ראש הכנסת בבקשה ליזום תיקון חקיקה מתאים, כפי שהציעה ועדת ביניש (הוועדה הציבורית לבחינת חוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 דין וחשבון (להלן: דוח ביניש)), אולם לא זכו למענה. לכן, לטענתן, יש להעניק לסעיף 16 לחוק את הפרשנות המבוקשת, אשר תקצר את זמן שידורי התעמולה בערוצי הטלוויזיה שמפעילות העותרות וכך תצמצם את הפגיעה בהן.

7. בתב"כ 2/22 דחה יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-22, המשנה לנשיאת בית המשפט העליון ח' מלצר, את העתירה בהחלטה מנומקת ומפורטת ולאחר שקיים דיון מקיף בנושא ושמע גם את עמדת היועץ המשפטי לממשלה. בהחלטה נסקרו תכליותיו של סעיף 16 לחוק ונקבע כי אלה תומכות באימוץ הפרשנות הנוהגת.

לעניין הפגיעה הנטענת בזכות החוקתית של העותרות לקניין, קבע השופט מלצר כי מאחר שהפרשנות הנוהגת לסעיף 16 לחוק נקבעה עוד בחוות דעתו של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-16, כבי' השופט (כתוארו אז) מ' חשין, לעניין "שידורי תעמולת בחירות בטלוויזיה, בערוצים 2 ו-10" (2.12.2002), אפשר לומר כי החובה לשדר שידורי תעמולה בהיקף שקבוע בחוק, הוחרגה מקניינן של העותרות עוד בתנאי רישיון, ולכן אין מתקיימת פגיעה מעין זו. אם יש כאן פגיעה בזכות לקניין של העותרות, נקבע כי מדובר בפגיעה קטנה יחסית שאינה מצדיקה אימוץ פרשנות לחוק ששונה מזו הנוהגת, ועל העותרות לשטוח טענותיהן בפני המחוקק. העותרות לא השיגו על החלטה זו.

8. יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-23, השופט נ' הנדל, אשר כאמור נדרש לאותה סוגיה בתב"כ 5/23, אימץ את הקביעות בתב"כ 2/22 ועמד בהחלטתו על המשקל שיש להעניק להחלטות שנתנו יושבי ראש קודמים של ועדת הבחירות המרכזית. מסכים אני עם עמדתו שלפיה אף שיושב ראש ועדת הבחירות המרכזית אינו כפוף להחלטת קודמו, נדרש שיקול דעת זהיר בעת שהוא שוקל לשנות הלכה פסוקה מעין זו, גם בשים לב לכך שההחלטה עשויה להפוך לנוהג בעל משקל נורמטיבי. הדברים מקבלים משנה תוקף בענייננו, שלגביו מדובר בפרשנות הנוהגת זה למעלה מעשרים שנה, אשר יושמה עד כה בשמונה מערכות בחירות שונות ושתוקפה אושר כאמור אך לאחרונה בהחלטות קודמיי. לפיכך ולאחר שבחנתי את העתירה על נספחיה, איני רואה צורך להידרש בפירוט לטענות המובאות פעם נוספת בעתירה המונחת לפניי, ואני מאמץ את הנימוקים המפורטים שצוינו בתב"כ 2/22 ובתב"כ 5/23 לעניין פרשנותו של הסעיף נושא הבקשה שלפניי, ודוחה את העתירה על הסף אף בלי לבקש את תשובת המשיבים.

9. קודם לחתימת הדברים אדרש לטענות שהועלו בעתירה ושמצאתי שהעותרות הוסיפו בהן על האמור בהחלטות קודמיי.

10. ראשית, לעניין טענת העותרות הנוגעת לניגוד העניינים שחברי הכנסת מצויים בו באשר לתיקון חוק דרכי תעמולה. טענה זו מוקשית בעיניי, בין היתר, בהינתן הטעמים הבאים:

(א) אכן, דוח ביניש הציע הסדר שלם לתיקון מקיף של חוק דרכי תעמולה בהיבטים שונים, בין היתר לשנות את מתכונת שידורי התעמולה הקיימים שמשכם יצומצם, ורשימות המועמדים יוכלו לרכוש זמן שידור נוסף. הסדר שלם זה, שכמובן איני מביע עמדה לגביו, חורג מהמוצע על ידי העותרות.

(ב) כפי שצוין בתחילת הדברים, עקב ההיקף המוגבל של חקיקת הכנסת בשנתיים האחרונות, בהינתן רוחב היריעה של התיקון הכולל המוצע לחוק דרכי תעמולה, ובנסיבות שבהן רובם של תיקוני החקיקה שחוקקו נגעו להתמודדות עם נגיף הקורונה, לא מצאתי כי העותרות הניחו מסד מספק להוכחת טענתן כי הכנסת נמנעה מתיקון חוק דרכי תעמולה אך בשל ניגוד עניינים שנטען שחבריה מצויים בו.

(ג) יתרה מכך, בנסיבות שעליהן עמדתי, אין בטענה בדבר הימנעות מחקיקה בנקודת הזמן הנוכחית משום עילה לשנות את הפרשנות הנוהגת כבר שנים רבות לסעיף 16ג לחוק, בפרט לנוכח העובדה שזו נבחנה שוב ושוב בעת האחרונה ממש.

11. טענות העותרות לפגיעה בהכנסתן, שמתעצמת, להשקפתן, בפתחה של מערכת בחירות רביעית, זכתה אף היא להתייחסות בהחלטות הקודמות, והניתוח הפרשני שם מקובל אף עליי כאמור. מבקש אני לשוב ולהזכיר – בלי שיהיה בכך כדי להביע עמדה או לקבוע מסמרות בדבר שלא לובן לפניי – כי בפסקה 46 לתב"כ 2/22 הוצע לעותרות לפנות לרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, שהיא הגורם המאסדר הנוגע אליהן, כדי שהאחרונה תוכל לבחון אם יש בידיה כלים למצוא מזור לטענותיהן.

12. העתירה נדחית אפוא ללא צורך בקבלת תגובות המשיבים. בנסיבות העניין אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ו' בשבט התשפ"א (19 בינואר 2021).

עוזי פוגלמן

**שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-24**

עמוד 4 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015. العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855. דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il